

Дмитро СЕНЕЙКО

Невже мені може зашкодити хоч инколи розважитись по-сучасному?

Що можна сказати про найрізноманітніші розваги, які пропонує навколишній світ? Чи корисні вони для мене?

Ці і подібні запитання «б'ють» усі рейтинги за поширеністю та актуальністю для молодих людей сьогодні. Вони також пов'язані з тими, які ми намагалися висвітлити у попередніх номерах журналу.

Радій, юначе, у твоїй молодості, і нехай серце твоє зазнає щастя за днів твого юнацтва; іди, куди тягне тебе твоє серце, за тим, що чарує твої очі... Проп. 11:9.

Гони тугу з твого серця й віддали від себе лихо. Проп. 11:9.

...але знай, що за все це Бог на суд тебе поставить... Проп. 11:10.

Можливо, нам, молодим, будуть цікавими такі думки. Якщо вам траплялось бувати у клубах, диско-барах чи проходити повз них, то зрозумієте мою думку. Тоді ви мали б чути гучну музику і бачити миготіння вогнів. Бувало, що й навіть притискалися носом до вікна і з заздністю уявляли, як тим людям, що всередині, весело. Чи раптом помічали перед входом у розважальний заклад плакат чи бігборд із рекламою про виступ у його залі суперпопулярного співака, співачки чи музичного гурту, але з різних причин не могли бути присутніми на цьому «КОНЦЕРТІ РОКУ». Тоді з часом ваше бажання розважатися разом із друзями ставало настільки сильним, що ви не могли думати про щось інше!..

...Мабуть, такі епізоди з такими почуттями мали чи матимуть місце у нашому житті. Неодноразово доводилось чути думку молодих людей про те, що, будучи християнином, людина, особливо молода, втрачає можливість добре провести час за допомогою найсучасніших розваг і найновіших модних їх форм і видів, які повсюдно пропонує у численних рекламах сучасний світ. «Церква, Бог, священники забороняють...» – паразитує така думка серед більшості молодих людей, але вона неправдива, безпідставна і стереотипна. По-перше, Бог, Церква нічого не забороняють, а навпаки – ними цінується людська гідність і свобода як дві найосновніші ознаки людини як Божого образу і подоби. А якщо зі сторони священнослужителів инколи почуємо критичні слова про те чи інше шкідливе явище людського суспільства в сьогоденні, це є апеляцією до нашої совісти, і Церква не наказує, але радить і наполягає на подоланні й відкиненні того, що може зашкодити людині, її стосункам з Богом, щастю з іншими тощо. Повернемось до нашого запитання... Ти хочеш подивитися фільм, про який стільки говорять, а, наприклад, батьки не радять чи не дозволяють, кажучи, що у ньому багато насильства і розпусти. Або ти бажаєш піти туди, де збирається молодь, і повеселитися з однокласниками, друзями, бо так роблять усі «нормальні» хлопці й дівчата. Але хтось із близьких тобі людей попереджає, та й вже тебе «дістав» через те, що постійно «скиглить», про їх погане, згубне для тебе товариство. Чи тобі хочеться піти на вечірку, на якій буде хлопець (дівчина), котрий (котра) тобі небайдужий (-а). Але мама з татом тут як тут із своїм настирливим «ні»! Тобі здається, що однокласники можуть іти з дому і вертатися, коли їм заманеться, бо в них ліберальні батьки, які насправді можуть бути зайняті більше роботою чи кар'єрним зростом, ніж власними дітьми. І на кілька хвилин ти

навіть починаєш мріяти для себе про таких батьків і навіть нарікати, чому твої не такі, як бажаєш. Чому інші можуть до світанку розважатися на концертах і вечірках і їхні батьки не мають нічого проти? Можливо, ти починаєш заздирити їхній свободі. Зовсім не хочеш займатися там чимось поганим, шкідливим для тебе й інших. Просто тобі хочеться хоч іноді розважитись... Якщо бажаєте, можна згадати ще про безліч прикладів із життя, коли нам чомусь не радять, навіть забороняють відвідувати розважальні центри, та й загалом розважатись і відпочивати з друзями. Чому така несправедливість? Чи має вона своє пояснення? Чи, може, ми дечого не зауважуємо чи забуваємо про щось вкрай важливе для нас? У бажанні розважатися немає нічого поганого. Розваги і відпочинок є виявом бажання людиною щастя й активного пошуку гармонії з собою і навколишнім світом, що прекрасно розуміє люблячий Творець: «Радій, юначе, у твоїй молодості, і нехай серце твоє зазнає щастя за днів твого юнацтва; іди, куди тягне тебе твоє серце, за тим, що чарує твої очі...» (Проп. 11:9). Проте нам одразу ж мало би прийти на думку усвідомлення того, що Бог чи ще за життя, чи після переходу до Нього питає нас про відповідальність за наші вчинки. Тут, отже, варто подивитися на розваги в зовсім іншому світлі. Люблячий Бог не осуджує людей за приємне й корисне проведення часу, однак важко назвати людину справжнім християнином, коли та любить розваги, тобто зосереджує усе своє життя тільки навколо них (пор. 2 Тим. 3:10-11). «Гони тугу з твого серця й віддали від себе лихо» – радить Бог через натхненних ним біблійних авторів (див. Проп. 11:9), однак далі дається пересторога узалежнення від розваг, особливо коли вони є спокусою та джерелом гріха, перешкодою для Божого благословення і щастя: «... але знай, що за все це Бог на суд тебе поставить... Але і молодість і чорний волос – марнота» (Проп. 11:9-10). Чи не залишається у тих, хто нестримно віддається розвагам, опісля «тусовок» нічого, крім почуття спустошеності і розчарування? Напевне, боїмось признатись собі у цьому, бо така думка може перешкодити піти на чергову вечірку або концерт. Та й ми під час розваг та відпочинку, особливо в їх сучасних формах, можемо потрапити у рабство гріха... І чудові враження типу: «...ми слухали класні сучасні пісні у виконанні репера Jay-Z (P.S. це так, для прикладу), танцювали до знемоги, їли смачні страви і сміялися до сліз...», – можуть легко перетворилися у слова внутрішньої муки розчарування і сліз: «...але хтось приніс сигарети, марихуану. Потім з'явився алкоголь. Після цього все пішло шкереберть... Наша розвага закінчилась розпустою, аморальністю... Зізнаюся: відтоді я почуваю себе пригніченою і жалюгідною...». Наскільки легко сьогодні, особливо в добу проголошення фальшивої свободи людини, яка часто розуміється поверхнево, неправильно (напротивагу християнству), у час вседозволеності та аморальності як нормальних, природних і через те приємних і корисних стосунків, молодіжні вечірки можуть перетворитися у дику «гульню» (пор. Гал. 5:21)? А ще коли особливо це модно, сміливо, відкрито, без жодної турботи про наслідки впливу на інших, зображено у суперпопулярних серед молоді американських фільмах, наприклад, «Американський пиріг» (будь-яка частина із 6-ти!), чи у відеокліпах вітчизняних або ж іноземних. Відпочинок і розваги насправді є цілим мистецтвом. Хто зна, чи ми у підлітковому віці можемо похвалитися тим, що це мистецтво знаємо і вміємо його використовувати для отримання справжньої приємності й задоволення. Відпочинок і розваги, насамперед, корисні тим, що несуть спілкування між людьми, яке так часто нехтується у сучасному світі. Зайдіть у будь-яке кафе чи бар, подивіться на людей навколо столиків, за барними стійками – вони мовчать або ж повністю зайняті переглядом чогось, здавалося б, цікавого на плоскоекранному

телевізорі, підвішеного до стелі. Або ж повністю заглиблені у суперкольоровий екран свого надсучасного мобільного. При цьому на кілька годин, а то й на весь вечір, забувається і нехтується особа (чи особи), котра (чи котрі) сидить (-ять) напроти і, можливо, чекає (-ють), поки ми звернемо хоч найменшу увагу на неї (нього, них), на щирі розмову або просто на звичайні цікаві слова з нашого боку, адже нас люблять і поважають. «Молодь побудувала власне суспільство, – пише Патриція Херш у свої книзі «Відокремлене плем'я». – Це не просто група однолітків. Це – відокремлене (від дорослих) суспільство, в якому панують свої закони, принципи, цінності, бажання і норми поведінки». Це правда. Але хіба обов'язково потрапити в міліцію, заразитися венеричною хворобою або пережити «ломку» після вживання наркотиків, щоб зрозуміти, наскільки дорого доводиться розплачуватися за такий, здавалося б, незалежний, повний свободи «молодіжний світ» і за такі «розваги»?! Життєвий досвід будь-кого з свідомих молодих людей засвідчить те, що саме таким (тобто п'ятикою, «розбірками», арештом, розпустою тощо) найчастіше закінчуються гучні вечірки, зустрічі випускників, «тусовки» та інше. Прикрі слова, але молодь забула, не знає взагалі, що таке розваги, відпочинок і веселощі, неправильно їх розуміє і використовує. Скажіть, як можна назвати нормальною супроводжувану сотнями непристойних слів (вживання яких є гріхом, бо вони спотворюють Божий дар мови і спілкування) розмову між молодими людьми, під час якої вони заглиблені у мобільний, випивку, куріння, наркотики? Що доброго у такій розмові і перебуванні разом? Невже дізнаємось щось нове, збагачуємо корисним досвід, отримуємо справжню, тривку радість від перебування у колі друзів чи знайомих?

«Якби життя складалося тільки з розваг та відпочинку, ми би просто втомилися від такого життя»¹ Н

аш Господь Ісус Христос не мав нічого проти розваг. Наприклад, будучи на весіллі в Канні (а що за весілля без смачної їжі, музики, танців та приємного спілкування?!), Він навіть посприяв тому, щоб воно пройшло успішно, чудом перетворивши воду на вино (див. Йо. 2:3-11). Але своїм прикладом Господь показав, що людське життя не може складатися лише з розваг. Якщо маємо їх на першому місці, яке б місце мав у нашому житті Бог, спілкування з Ним, прагнення святости й обоження людини, у яких і є справжнє людське щастя? Християни – це, передусім, люди, котрі наслідують Христа і Його спасительне життя, тобто живуть згідно Євангелія, яке закликає присвячувати більшість свого часу духовності і чеснотливості. Виконання Божої волі, спілкування з Творцем, учнями та спраглими Бога людьми приносило Ісусові справжню радість, яку годі порівняти зі скороминущим задоволенням, яке можна отримати від розваг у сучасному світі. У порівнянні з духовним життям, невимовною радістю від богоспілкування, відвідування богослужінь та творення добра й милосердя, «масові тусовки» і розваги є марною тратою дорогоцінного, швидкоплинного часу, а ще – неправильним шляхом життя і пошуку щастя. Дозволю собі написати останнє... Твоє бажання розважитись – це добре, гідне поваги й розуміння бажання, але роби це із розумом, виявляй врівноваженість, щоб це не призвело до гріха, втрати спілкування з Богом і Його Святою Церквою. Вважай, щоб їх важливість не замінили якісь гучні, тим більше гріховні розваги, адже це може зашкодити тобі і твоїм ближнім.

Між іншим і

снує багато корисних розваг, які ніколи не принесуть відчуття розчарування, нудьги і

спустошености. А от які це – завдання подумати для тебе, дорога молоде! Скажу лиш одне: все починається від самих нас, нашої уяви, творчости і вміння трохи напружити розум і пофантазувати, що бездоганно вміє кожний, без винятку, особливо молодий! Якщо серед членів твоєї сім'ї немає звичаю разом відпочивати і розважатись, то не лінуйся і не бійся взяти ініціативу в свої руки і сам (-а) запропонуй батькам, як можна спільно провести час. Спробуй (і обов'язково вийде!) придумати щось цікаве для сімейних прогулянок або інших розваг...

1Мабуть, цей афоризм вже чули багато з читачів, проте автор його невідомий.

Д. Сенейко. Чи забороняє Бог розваги? // Слово № 2 (36) (2008) с. 38-40